

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Elever på folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler modtager ifølge lov nr. 259 af 4. juni 1970 statslig støtte til nedbringelse af egenbetalingen.

Siden lovens vedtagelse er der opstået et mere og mere grelt misforhold mellem den statslige støtte og den elevbetaling, skolerne må opkræve for at sikre en økonomisk forsvarlig drift.

Det beløb, hvoraf støtten beregnes (elevstøtterammen), har i rimeligt omfang kunnet følge med pris- og lønudviklingen, men ikke med den opkrævede elevbetaling. Misforholdet mellem elevstøtterammen og den opkrævede elevbetaling er særlig markant på folkehøjskoler, men i næsten lige så høj grad på landbrugsskolerne.

I 1972-73 udgjorde elevstøtterammen på folkehøjskolerne således 92 pct. af den opkrævede elevbetaling, mens den i 1986 kun udgør 65 pct.

Dette forhold er begrundet i standardforbedringer på skolerne og i, at statens tilskud til skolernes drift især i de senere år har været ramt af besparelser, hvorfor kravet til egendækning vokser. Specielt for folkehøjskolerne gælder, at skolerne i forhold til årselevtallet har en stor bygningsmasse. Samtidig må disse skoler arbejde med et ret stort administrativt apparat, idet antallet af elevbesøg er meget stort i forhold til årselevtallet, da mange højskoleelever deltager på korte kurser.

I perioden fra 1972 til 1986 har den indtægtskala, hvorefter statens støtte beregnes, udviklet sig i meget langsom takt i forhold til den almindelige indkomstudvikling i samfundet. Til eksempel kan nævnes, at børn af ufaglærte arbejdere i 1970-73 modtog maksimal transbestemt støtte (70 pct. af elevstøtterammen), mens de i 1986 kun vil modtage grundstøtten (30 pct.). Socialindkomster over 154.000 betyder i dag, at man befinder sig over det niveau, hvor der kun gives transbestemt støtte.

Den gældende indtægtskala virker udmærket for elever, hvis alder betinger, at de er uafhængige af forældrenes indkomst, idet disse elever i gennemsnit får ca. 55 pct. i støtte. Skalaen er derimod

ikke hensigtsmæssig for elever, hvis støtte beregnes på grundlag af forældrenes indkomstforhold. Dette kan ses ved en sammenligning mellem den indtægtskala, der gælder for Statens Uddannelsesstøtte, og den, der gælder for højskoleordningen. Efter skalaen for Statens Uddannelsesstøtte ophører den transbestemte støtte først ved indkomster over 256.400 kr., mens der gives fuld støtte indtil 157.000 kr.

Elever under 21 år har således efter den gældende skala i højskoleordningen fordelt sig, så 19 pct. får maksimal støtte og ca. 48 pct. kun får grundstøtte.

Af disse årsager er den gennemsnitlige støtte i forhold til elevstøtterammen da også faldet fra 58 pct. i 1970 til 45 pct. i 1986, og opnåelsen af de 45 pct. skyldes alene, at der i 1984 blev indført den grundstøtte på 30 pct. for elever på folkehøjskoler, landbrugsskoler og husholdningsskoler, som en årrække har været gældende for elever på efterskolerne.

Det er således nødvendigt af hensyn til en ligelig adgang til at deltage i det brede folkeoplysende arbejde, der finder sted på disse skoler, at der tages skridt til en forbedring af elevstøtten.

Bemærkninger til de enkelte punkter

ad 1

Den gældende elevstøtteramme på 550 kr. er fælles for alle fire skoleformer.

Det foreligger oplyst, at Frie Kostskolers Fællesråd har undersøgt elevbetalingen i de fire skoleformer og fundet frem til, at der opkræves følgende beløb i gennemsnit pr. uge:

Folkehøjskoler	836 kr.
Landbrugsskoler	826 kr.
Husholdningsskoler	649 kr.
Efterskoler	640 kr.

Især for folkehøjskoler og landbrugsskoler er der som nævnt en stor afstand mellem den faktisk opkrævede elevbetaling og elevstøtterammen. Det